AVİM
AVRASYA İNCELEMELERİ MERKEZİ
CENTER FOR EURASIAN STUDIES

AVİM Yorum • No: 2012 / 46 • Ekim 2012

ERMENİSTAN İLE İMZALANAN PROTOKOLLER

Alev KILIÇ

Üç yıl önce, 10 Ekim 2009 tarihinde, İsviçrenin Zürih kentinde Türkiye ve Ermenistan arasında, Diplomatik ilişkilerin tesisi ve İkili ilişkilerin geliştirilmesi başlıklı iki protokol, iki ülkenin dışişleri bakanları tarafından, ABD, Rusya ve İsviçre dışişleri bakanlarının da hazır bulunduğu bir ortamda imzalanmıştı. Dağılan Sovyetler Birliğinden Eylül 1991de bağımsızlığını alan ve Türkiye tarafından Sovyetler Birliğinden bağımsızlığını kazanan diğer cumhuriyetlerle eş zamanlı olarak, ayırım gözetmeksizin tanınan Ermenistan ile Aralık 1920 Gümrü ve Ekim 1921 Kars anlaşmalarından bu yana imzalanan ilk ikili metinleri oluşturan söz konusu iki protokol parlamento onayından geçmediği için yürürlüğe girmemiştir. Türkiye bakımından iki protokolün onay süreci henüz TBMMnde devam etmektedir. Ermenistan ise tek taraflı bir karar ile Nisan 2010 tarihinde protokollerin mecliste onaylanması sürecini askıya aldığını açıklamıştır. İkili ve bölgesel gerginliklerin, iletişimsizliğin ve huzursuzlukların giderilebilmesi ve çözüme kavuşturulabilmesi için bir açılım olanağı sağlaması umuduyla başlatılan bu girişimin, böyle bir gelişmeden hiç kuşkusuz yarar sağlayacağı aşikâr olan Ermenistan tarafından yokuşa sürülmesi anlaşılması zor bir çelişki oluşturmaktadır. Ermenistan anayasa mahkemesinin iki protokolün onaylanması konusunda Ocak 2010da verdiği kararın gerekçeleri incelendiğinde, Ermenistan tarafının sınırların açılması ve diplomatik ilişkilerin kurulması dışında herhangi bir taahhüde girilmesine karşı çıktığı görülmektedir. Bu yaklaşım Ermeni tarafının baştan beri muğlâk sözcüklerle perdelemeye çalıştığı hedefin bu kez inkâr edilemeyecek şekilde teyidinden öteye bir yenilik getirmemiştir. (Protokollerin içeriği hakkında daha ayrıntılı bilgi ve değerlendirmelere ilgi duyanların, AVİM tarafından yayınlanan Ermeni Araştırmaları dergisinin 33-34 ve 35 sayılı baskılarında AVİM Başkanı Büyükelçi Ömer E. Lütem tarafından kaleme alınan Olaylar ve Yorumlar bölümünü burada tıklayarak ulaşması mümkündür.) Türk-Ermeni ilişkilerindeki sıkıntıların ikili ve bölgesel olmak üzere iki boyutu bulunmaktadır. Protokoller ile Türkiye ikili ilişkilerde bir iyileşme adımı atarak bölgesel çözüme de birlikte katkı sağlama, yardımcı olma amacını ortaya koymuştur. Ermenistandan da beklenen, ikili ve bölgesel iyi komşuluk ilişkilerine önem ve öncelik vermesidir.

Yazar Hakkında :

Atıfta bulunmak için: KILIÇ, Alev. 2026. "ERMENİSTAN İLE İMZALANAN PROTOKOLLER." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Yorum No.2012 / 46. Ekim 21. Erişim Kasım 22, 2026. https://www.avim.org.tr/public/index.php/tr/Yorum/ERMENISTAN-ILE-IMZALANAN-PROTOKOLLER-1

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi
E-Posta: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır